

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Рівненської області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Рівненської області в II кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Рівненської області у II кварталі 2024 року свідчать, що на тлі війни та високих цін на сировину, матеріали та енергоносії респонденти послабили свої очікування щодо обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців, водночас **позитивно оцінюють майбутній фінансово-економічний стан своїх підприємств**. Очікується повільніше зростання цін. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні вищими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – 8.3%) (графік 1). У цілому по Україні – «мінус» 0.3%;
- **повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 58.3% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 10.0% (у попередньому опитуванні – 50.0%), у цілому по Україні – 62.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 83.3% респондентів (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні – 84.9%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 8.3% (у I кварталі 2024 року – 16.7%) (таблиця). У цілому по Україні – «мінус» 0.2% (таблиця);
- **обсяги реалізації виробленої продукції залишаться без змін:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 8.3%). Водночас респонденти очікують зростання обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 16.7% (у I кварталі 2024 року – «мінус» 20.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 8.7% та 11.0% відповідно;
- **зменшення обсягу інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.3%). Водночас респонденти області очікують незмінних обсягів інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2024 року – 25.0%) (таблиця). У цілому по Україні – «мінус» 5.5% та 5.4% відповідно;
- **кількість працівників на своїх підприємствах на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 8.3%) (графік 4). У цілому по Україні очікується зменшення кількості працівників – «мінус» 10.7%;
- **пришвидшення зростання цін на товари / послуги, що купують і продають підприємства:** баланси відповідей – 100.0% і 58.3% відповідно (у попередньому кварталі – 75.0% і 33.3% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, вартість трудових ресурсів та ціни на сировину і матеріали (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції вищими темпами:** баланс відповідей – 75.0% (у I кварталі 2024 року – 50.0%). Респонденти також очікують повільніше зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланс відповідей – 58.3% (у попередньому кварталі – 66.7%) (графіки 4, 6).

Воєнні дії та їх наслідки (відмітили всі опитані), занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії респонденти називають **головними чинниками, що стримують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5).

Підприємства області послабили свої очікування щодо зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу запозиченням у національній валюті. Наявність інших джерел фінансування, надмірні вимоги до застави, занадто високі ставки за кредитами та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання відзначаються респондентами як головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 9).

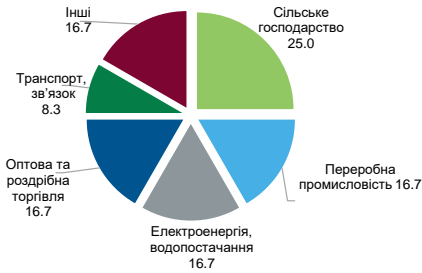
Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.0%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

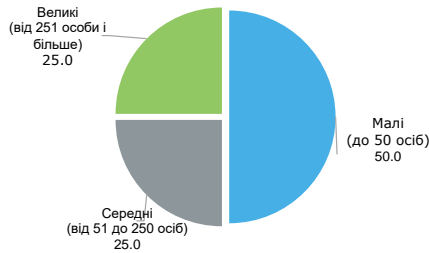
- **поточний фінансово-економічний стан поганий:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (як у попередньому кварталі). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 4.3%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 8.3% (у I кварталі 2024 року – «мінус» 33.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

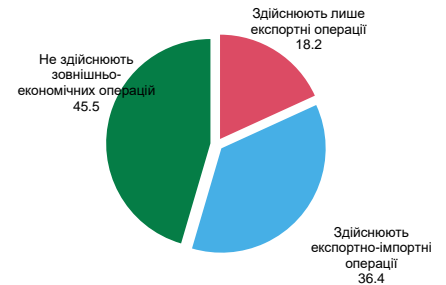
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

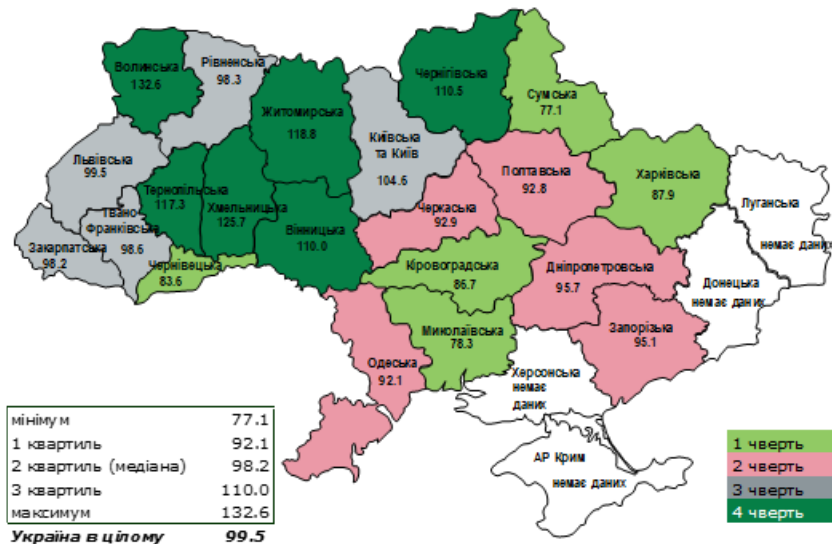

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 30 квітня – 27 травня 2024 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

³квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
⁴медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

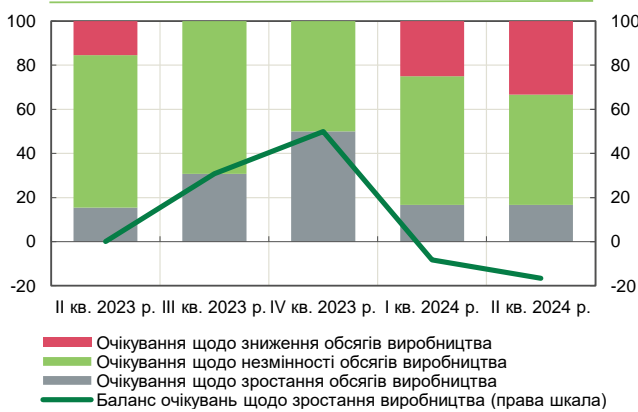
Таблиця. Очікування підприємств Рівненської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	23.1	16.7	16.7	16.7	8.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	23.1	38.5	33.3	8.3	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	15.4	15.4	-9.1	-8.3	-16.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	61.5	38.5	8.3	25.0	0.0
кількості працівників	7.7	7.7	8.3	8.3	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

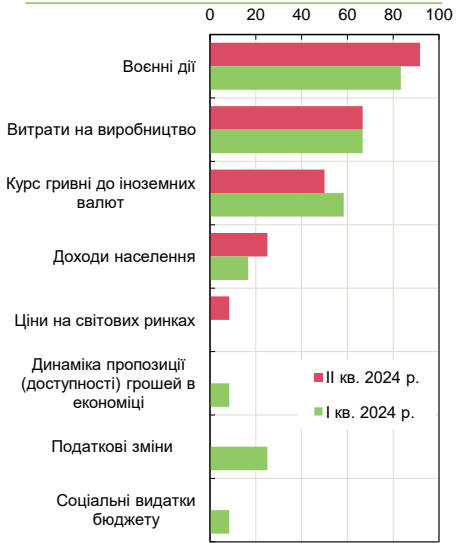
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

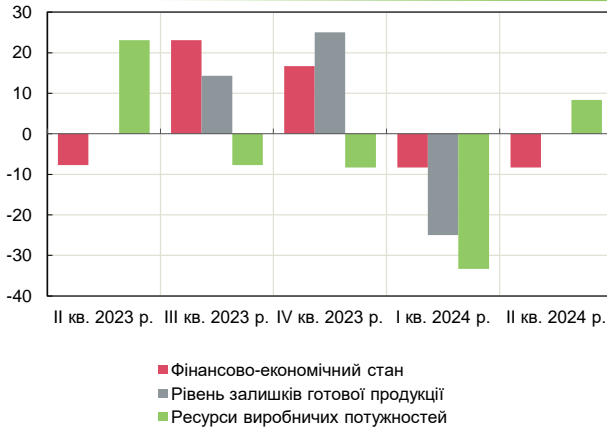
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які зумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

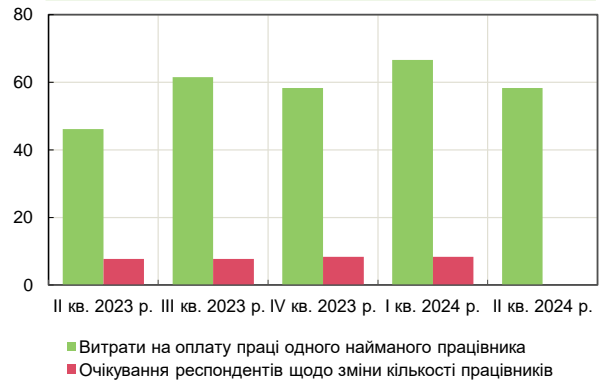
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати праці одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

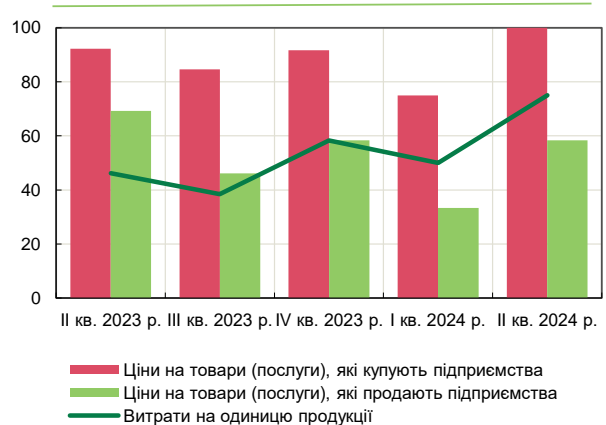
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

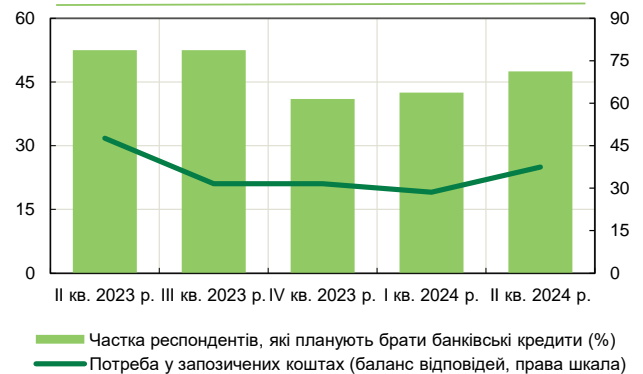
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

